

Відгук

офіційного опонента – доктора технічних наук,

професора Бідюка Петра Івановича

на дисертаційну роботу Сулейманова Сеїт-Бекіра Сінавер огли
на тему **«Моделі та методи координації децентралізованих рішень»**,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань **11 – «Математика та статистика»**

за спеціальністю **113 – «Прикладна математика»**

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Обраний Україною політичний курс вступу до ЄС актуалізує питання децентралізації. Координація децентралізованих рішень в складній структурі управління державою, та взаємодія місцевих та центрального урядів має на меті більш ефективне використання наявних ресурсів задля досягнення кращих результатів виробництва та відповідно регіонального експорту.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана в рамках 7 проектів НАН України: проект «Розробка програмно-комп'ютерних засобів поквартального оцінювання економічної ефективності та цільової структури експорту регіонів України» (номер державної реєстрації 0118U001706) 2018 р.; міжнародний проект Норвегії, України, Грузії, Молдови «Поглиблена спільна освітньо-наукова програма з управління ризиками в промисловості та сервісах в умовах глобальних економічних, технологічних та екологічних змін: розширена версія» СРЕА-LT-2016/10003 (номер державної реєстрації 0118U006686) з 2018 р.; проект «Розробити методи трансформації документо-орієнтованих інформаційних систем в хмарні сервіси» (номер державної реєстрації 0118U001111) у 2020–2022 рр.;

проект «Розроблення проектних рішень та плану заходів по їх реалізації щодо модернізації та розвитку АІС Президія з урахуванням сучасних та перспективних інформаційних технологій» (номер державної реєстрації 0121U112884) у 2021 р.; проект Відділення цільової підготовки Київського національного університету імені Тараса Шевченка при НАН України «Розробка моделей і методів підтримки прийняття рішень для критичних інфраструктур» (номер державної реєстрації 0122U002465) з 2022 р.; проект «Розробити математичні моделі архітектури цифровізованих інфраструктурних реєстрів у хмарному середовищі» (номер державної реєстрації 0123U100813) з 2023 р.; проект «Розробити моделі підвищення корисності та самопідсилення для децентралізованих систем аналізу великих даних» (номер державної реєстрації 0123U103045) з 2023 р.; а також участь в конференції “Norwegian-Eurasian workshop on new resilience challenges in ecological–economic problems at the digital era” (Київ, вересень 23-25, 2019).

3. Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є обґрунтованими та відповідають меті дослідження. В роботі проаналізовано великий обсяг вітчизняної та зарубіжної літератури.

4. Повнота викладення наукових положень та висновків в опублікованих працях.

Результати дисертації достатньо повно опубліковані в 74 наукових публікаціях, дві з яких є статтями в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Тринадцять є статтями у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України за 113 спеціальністю. Чотири публікації є розділами у монографіях, виданих у державах ЄС, ще двадцять одна

стаття – в інших фахових виданнях (за суміжними технічними та економічними спеціальностями) України.

5. Оцінка змісту дисертації.

Робота складається з таких частин: вступ, чотири розділи з викладенням основного матеріалу, загальні висновки, список використаної літератури, додатки. Загальний обсяг дисертації складає 244 сторінки, з яких основний текст складає 160 сторінок. Додатки включають 59 таблиць.

У вступі викладено актуальність теми, мета та завдання дослідження. В першому розділі розроблено модель децентралізованої економічної системи. В другому розділі викладено дослідження світових ринків як децентралізованих систем. Розділ 3 присвячено моделям обробки даних у децентралізованих системах, щоб застосувати їх на реальних даних. В четвертому розділі одержано оцінки економічної ефективності у окремих територіально-адміністративних одиницях України.

6. Практичне значення отриманих результатів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці новітніх алгоритмів цільової структури експорту та поквартального оцінювання економічної ефективності регіонів України. Така система може бути використана для прийняття оптимальних рішень на місцевому рівні.

7. Зауваження та рекомендації.

1. Твердження 2.1 та 2.2 оформлені не зовсім коректно. Не зрозуміло, де починається доведення.
2. В підрозділі 4.8 було б доречно навести більш сучасну статистику по прямих іноземних інвестиціях в м. Київ. Не всі скорочення розшифровані.
3. На сторінці 24 зазначено, що загальний обсяг дисертації складає 244 сторінок, проте фактичний розмір дисертації складає 253 сторінки.

4. Наявні деякі граматичні помилки. Сторінка 25 «... вплив цього процесу на ефективність окремі галузі». Сторінка 45 «... звіти яких є публічному доступі».
5. Таблиці 4.33-4.36 бажано розміщувати на окремій сторінці, щоби було легше сприймати інформацію.

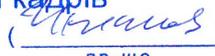
8. Висновки.

Дисертаційна робота Сулейманова С.-Б. С. «Моделі та методи координації децентралізованих рішень» є завершеною науковою роботою. За актуальністю, обсягом, науковою новизною та практичною значимістю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України No 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор, Сулейманов Сейт-Бекір Сінавер огли, заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 113 «Прикладна математика».

Офіційний опонент:

Професор кафедри математичних методів системного аналізу
Навчально-наукового інституту прикладного системного аналізу
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
доктор технічних наук, професор

Підпис гр.	Петро Бідюк
ЗАСВІДЧУЮ	
Відділ кадрів	
 підпис	 пр-ще